

Nettverk for kulturskolerelatert forskning

Nettverkskonferanse 7. - 8. mars 2013 Norges musikkhøgskole

7. mars 2013

- 11.20-12.10 Lunsj Sted: Rom 139
- 12.15-12.20 Velkommen Sted: Levinsalen
- 12.20-13.05 **Nytten av det unyttige. Om musikk og dannels.**

Øivind Varkøy, Norges musikkhøgskole

Sted: Levinsalen

Sammendrag: I dette foredraget vil jeg med utgangspunkt i mitt arbeid med boken *Om nytte og unytte* (Abstrakt forlag, 2012) løfte frem noen sentrale spørsmål i forbindelse med tenkning omkring verdien av musikk i undervisning og oppdragelse. Dette er spørsmål som bl.a. handler om viktigheten av å kunne snakke om den musikalske erfaringens egenverdi, og om forholdet mellom utdanning og danning – i en tid preget av nyttetenkning.

Biografi: Dr.art. i musikkvitenskap. Professor i musikkpedagogikk ved Norges musikkhøgskole, og gjesteprofessor i musikkvitenskap ved Örebro universitet. Underviser og forsker særlig innenfor musikkpedagogisk grunnlagstenkning, idéhistorie og filosofi. Forfatter av en rekke bøker og artikler, bl.a. *Hvorfor musikk? – en musikkpedagogisk idéhistorie* (1993), *Musikk – strategi og lykke* (2003), og *Om nytte og unytte* (2012).

- 13.05-13.35 Kommentar, diskusjon. *Moderator: Inger-Anne Westby.* Sted: Levinsalen
- 13.45-14.00 Musikk Sted: Levinsalen
- 14.00-14.45 **Musikkpedagogisk praksis i det flerkulturelle samfunnet**

Sidsel Karlsen, Høgskolen i Hedmark/Sibelius Akademin

Sted: Levinsalen

Sammendrag: Denne forelesningen tar utgangspunkt i et nordisk etnografisk forskningsprosjekt som undersøkte musikkundervisning i flerkulturelle klasserom i Helsinki, Stockholm og Oslo. Gjennom observasjon av og intervjuer med tre musikk lærere og 30 av deres elever fikk jeg innblikk i lærernes erfaringer med å undervise i musikk i flerkulturelle kontekster, samt elevenes musikalske virkeligheter – både innenfor og utenfor skolen. I forelesningen vil jeg i særlig grad legge vekt på å formidle de ulike aspektene av elevenes store, musikkrelaterte kompetanse og også diskutere hvordan denne kan tas bedre til vare innenfor rammene av mer formell, musikkpedagogisk praksis.

Nettverk for kulturskolerelatert forskning

Nettverkskonferanse 7. - 8. mars 2013 Norges musikkhøgskole

Biografi: Sidsel Karlsen er professor i musikkpedagogikk ved Høgskolen i Hedmark, og hun er også tilknyttet Sibelius-Akademiet i Finland som adjunct professor. Sin utdanning som musiker og musikkpedagog har hun fra Østlandets musikkonservatorium og Norges musikkhøgskole, og hun disputerte i musikkpedagogikk i 2007 ved Musikhögskolan i Piteå, Luleå tekniska universitet i Sverige. Som forsker har Karlsen fokusert på den musikalske læringen som skjer i grenselandet mellom formelle og uformelle

kontekster. En annen forskningsinteresse angår musikkpedagogikkens rolle og utfordringer i det flerkulturelle samfunnet.

Linker til relevante publikasjoner: Rapport fra det nordiske forskningsprosjektet kan lastes ned [her](#). Vitenskapelige artikler fra det samme prosjektet finnes [her](#) og [her](#).

14.45-15.00 Kommentar, diskusjon. *Moderator: Siw Graabræk Nielsen.* Sted: Levinsalen

15.00-15.30 Kaffe, te, frukt

15.30-16.15 **Barn, kunst og kultur**

Catharina R. Christophersen, Høgsk. i Bergen/Uni-Rokkansenteret Sted: Levinsalen

Sammendrag: Foredraget skal inneholde diskusjon og refleksjon omkring spørsmål som gjelder kunst- og kultur for og med barn i skjæringspunktet mellom utdannings- og kultursektoren. Bakgrunnen er et treårig forskningsprosjekt på Den kulturelle skolesekken som er utført av Høgskolen i Bergen og Uni-Rokkansenteret på oppdrag fra Kulturdepartementet. Prosjektet avsluttes mars 2013. Se også Breivik, Jan-Kåre og Catharina Christophersen (2012): *Den kulturelle skolesekken – et utredningsnotat*. Notat 8-2012. Bergen: Uni-Rokkansenteret

(http://rokkan.uni.no/rPub/files/310_notat_08_2012_breivik_og_christophersen.pdf)

Biografi: Catharina Christophersen, førsteamanuensis i musikkpedagogikk ved Høgskolen i Bergen, avd. for lærerutdanning, senter for kunstfag, kultur og kommunikasjon. Hun jobber for tiden med flere tverrfaglige forskningsprosjekter om kunst- og kulturopplæring og -formidling for barn.

16.15-16.30 Kommentar, diskusjon. *Moderator: Morten Sæther.* Sted: Levinsalen

16.45-17.30 **KUULT – Nettverk for Kulturskolerelatert Forskning** Sted: Rom 139

Nettverksmøte for alle deltakerinstitusjonene.

19.30 Middag. Sted: [Nambo](#)

Nettverk for kulturskolerelatert forskning

Nettverkskonferanse 7. - 8. mars 2013 Norges musikkhøgskole

8. mars 2013

Presentasjoner av Utviklings- og forskningsprosjekter.

09.00-10.20 Parallele sesjoner i (1) Levinsalen og på (2) Rom 139

Parallellsesjon 1 - Presentasjoner i Levinsalen:

09.00-09.20 **Instrumentalundervisning som en kombinasjon av individuell undervisning og gruppeundervisning.**

Bjørge J. Bjøntegaard, Norges musikkhøgskole

Sted: Levinsalen

Sammendrag: Horn-, klaver- og sangstudenter ved Norges musikkhøgskole har gjennomført et prosjekt der en kombinasjon av individuell undervisning og gruppeundervisning har vært en fast modell for organisering av den ukentlige hovedinstrumentundervisningen. Studentene opplever at de er blitt mer selvstendige, mer bevisste og vesentlig tryggere som utøvere og musikkformidlere gjennom denne kombinerte organiseringsformen. Prosjektet kan gi interessante innfallsvinkler til organisering av hovedinstrumentundervisningen i kulturskolene.

Biografi: Bjørge J. Bjøntegaard er cand. philol. fra Universitetet i Oslo, førsteamanuensis og leder for fagseksjon for musikkpedagogikk og musikkterapi ved Norges musikkhøgskole. Ved NMH underviser hun i instrumentaldidaktikk og praksis og har ansvaret for koordineringen av fagområdet ved høgskolen. Hun har utgitt en rekke metodeverk og undervisningshefter på klaver, og hennes FoU virksomhet har vært konsentrert om den musikkpedagogiske utdanningens relevans for arbeidsmarkedet, talentutvikling og undervisningsorganisering. I tillegg har hun hatt en rekke tillitsverv ved skolen og kjenner dermed institusjonen godt.

09.20-09.40 **Rytmsk samspilledelse - faglig endringsarbeid i Molde kulturskole**

Ingvild Aas, Molde kulturskole

Sted: Levinsalen

Sammendrag: Vi presenterer et spesifikt faglig endringsarbeid i Molde kulturskole, sett fra både et lærer- og et ledelsesperspektiv. Arbeidet har pågått i ca fem år, i samarbeid med Det Jyske musikkonservatorium i Aalborg/Danmark. Og målet har vi langt på veg nådd: Et undervisningsinnhold som treffer målgruppens forventninger bedre, gir økt motivasjon og progresjon hos elevene, mer selvstendig musiserende elever og tett kollegasamarbeid. Våre erfaringer kan være nyttige for andre kulturskoler, men også for

Nettverk for kulturskolerelatert forskning

Nettverkskonferanse 7. - 8. mars 2013 Norges musikkhøgskole

høyere utdanningsinstitusjoners refleksjon over hva som er adekvat i utdanning av kulturskolelærere.

Biografi: Arnt Inge Torheim. Utdanning: Lærerhøgskolen i Hedmark, allmennfag med musikk. Ellers div kurs i musikk, band, lyd. Arbeidserfaring: Molde kulturskole, Underviser/har undervist i klassisk- og elgitar, elbass, band, kor, hørelære, samspill, formidling. Sentral musiker/frilanser gjennom mange år, i Molde og regionen, i forskjellige prosjekter og band

Biografi: Ingvild Aas. Utdanning: instrumentalpedagog, kulturadministrasjon, lederutdanning, ymse musikkfaglig påbygging og kurs og mye artig samarbeid med gode kulturkollegaer
Arbeidserfaring: har bidratt innen skole- og kulturutvikling siden 1987 som rektor og pedagog ved Aukra kulturskole, studierektor Norsk musikkråd MR, konsulent kulturskolerådet, rådgiver DKS i Fylkeskommunen, oppvekst- og kultursjef Aukra, og nå rektor

Molde kulturskole.

09.40-10.00 **Fra øre til hånd: Gehørdiskurser i pianoundervisningen**

Aslaug Louise Slette, Norges musikkhøgskole

Sted: Levinsalen

Sammendrag: Instrumentalundervisning utgjør en stor del av kulturskolens virksomhet. I dette prosjektet undersøkes hvorfor og hvordan pianolærere integrerer arbeid med gehør i nybegynnerundervisningen. Seks pianolærere ble intervjuet, og aktuelle temaer var: Hva gjør du konkret for å utvikle gehøret til elevene dine? Hvilke tanker har du om å integrere gehør i undervisningen? Pianolærerne svarte at deres arbeid med gehør i undervisningen var knyttet opp til opplevelse, nytte, det musiske og elevenes medbestemmelse. De beskrev også konkrete metoder som de bruker for å integrere gehøret.

Biografi: Aslaug Louise Slette er for tiden doktorgradsstipendiat ved Norges musikkhøgskole og forsker på hvordan musikkstudenter bruker gehøret i musikalsk samspill. Hun avla mastergrad i musikkpedagogikk ved NMH i 2007, og det er masteroppgaven hennes som er utgangspunktet for presentasjonen på denne konferansen. Fra 2007 og frem til hun påbegynte doktorgraden i 2010 har hun hatt ulike engasjementer ved NMH: universitetslektor i gehørtrening, samt førstekonsulent i studieadministrasjonen, der ansvarsområdene har vært

Nettverk for kulturskolerelatert forskning

Nettverkskonferanse 7. - 8. mars 2013 Norges musikkhøgskole

utdanningskvalitet og studieplaner.

10.00-10.20 **Hvordan gjøre utdanning i drama og teater relevant for undervisning i kulturskolen?**

Anne Eriksen, Univ. i Tromsø og Beathe Sætveit, Høgskolen i Finnmark Sted: Levinsalen

Sammendrag: Dette er noe vi søker å få kartlagt i forbindelse med en nylig avsluttet spørreundersøkelse i kulturskolen. Et annet spørsmål er hva drama og teater i kulturskolen er; hva er innhold og arbeidsmåter? Undersøkelsen fokuserer også på kjønns sammensetning i kulturskolegruppene, samt på hvilken betydning det har å arbeide i et samisktalende område. I presentasjonen vil vi legge fram noen av dataene fra undersøkelsen og diskutere funn som er interessante for oppfølging med videre forskning.

Biografi: Anne Eriksen (f. 031059) er ansatt ved Universitetet i Tromsø som førstelektor i drama, og har siden 2009 vært prodekan ved Det kunstfaglige fakultet. Hun har vært allmennlærer i 10 år og har undervist i lærerutdanningen siden 1993. Fokus i hennes kunstpedagogiske fou-prosjekter er kombinasjonen av opplevelse, innlevelse og læring. Hennes arbeid omfatter også teaterforestillinger for barn og unge i regi av VoBa-teatret.

Biografi: Beathe Sætveit (f.20.03.64) er ansatt ved Høgskolen i Finnmark som høgskolelektor i drama, og har siden 2011 vært studieleder for førskolelærerutdanning, pedagogikk og kunstfag. Forskningsfokuset hennes har de siste årene vært knyttet til fortellerkunst. Det har vært et tverrfaglig og profesjonsrettet forskningsfelt både via kursvirksomhet og som forskningsprosjekt i barnehager.

10.20-10.35 Pause

Nettverk for kulturskolerelatert forskning

Nettverkskonferanse 7. - 8. mars 2013 Norges musikkhøgskole

Parallellsesjon 2 - Presentasjoner på rom 139:

09.00-09.20 **Tittel: Utdanning og opplæring av skolekorpsdirigenter.**

Trond Brenne, Norges musikkorps forbund

Sted: Rom 139

Sammendrag: NMF har nå samlet 25 av de skolekorpsdirigentene i Norge som har vært mest suksessrike i sitt arbeid. En referansegruppe med unik spisskompetanse bestående av Bjørn Sagstad, Torstein Aagaard-Nilsen, Idar Torskangerpoll, Morten Øvrebekk og Dag Helle Bysting skal, bistå oss i arbeidet. Dirigentnettverket skal bl.a. definere behov, faginnhold og kompetansekrav i en framtidig utdanning av skolekorpsdirigenter, også sett i sammenheng NMFs egen opplæring og kurstilbud.

Dette arbeidet vil være et viktig bidrag når nasjonalt fagråd for utøvende musikkutdanning, RUM, nå skal nedsette en arbeidsgruppe for å lage en nasjonal handlingsplan for dirigentutvikling, og NMF er invitert inn i gruppen for å representere det frivillige musikkliv.

Dirigentutvikling er et kjerneområde i den nye samarbeidsavtalen mellom NMF og Norsk Kulturskoleråd, det er også nevnt spesielt i statsbudsjettet for 2013, og Norsk Kulturråd har fått tildelt ekstrordinære midler for å utrede framtidige behov innenfor området. NMF ønsker forskere som følger prosjektet.

Biografi: Trond Brenne er korpsbygger i Norges Musikkorps Forbund med musikkopplæring og kulturskolesamarbeid som hovedarbeidsfelt. Han har lærerutdanning fra høgskolene i Hamar og Bergen og har arbeidet i grunnskole, vg skole, musikk og kulturskole, lærerhøgskole og på Toneheim. Brenne har 20 års erfaring som rektor i grunnskole og kulturskole og leder for musikklinje i vgs. Han har også arbeidet som musiker i Forsvaret og som regionsmusiker. Brenne er aktiv klarinettist og dirigent i fritidsmusikklivet.

09.20-09.40 **"Ungene elsker det!" Grunnskole - kulturskole, relasjoner, samarbeid og resultater.**

Bjørn Solsvik Åvitsland og Aslaug Furholt, Høgskolen i Bergen Sted: Rom 139

Sammendrag: En undersøkelse av målsetting, innhold og organisering av et kulturfagsamarbeid mellom kulturskole og grunnskole på 2. klassesetrinnet i Laksvåg bydel i Bergen. Forskningsprosjektet ønsker å kartlegge opplevelse og forståelse av kunnskapsoppdrag, lærerkompetanse og læringsutbytte i møte mellom kulturskole og grunnskole.

Nettverk for kulturskolerelatert forskning

Nettverkskonferanse 7. - 8. mars 2013 Norges musikkhøgskole

Biografi: Bjørg Solsvik Åvitsland er sanger og stemmepedagog ved HiB. Hun har lærerutdanning, konservatorie utdanning, diplomstudier fra The Guildhall School of Music and Drama og videreutdanning fra USA. Hun har konsertert over store deler av USA, sunget med alle de største symfoniorkestrene i Norge. BSÅ har undervisningserfaring fra grunnskole, kulturskole, folkehøgskole og 16 år i lærerutdanningen.

Biografi: Aslaug Furholt er utdannet lærer (Agder/Bergen) med hovedfag i musikkpedagogikk (HiB) og sangpedagogisk eksamen fra Bergen musikkonservatorium. Hun har undervisningserfaring fra barne- og ungdomsskole, fra førskole- og musikk lærerutdanning ved HSH og HiB siden 1994. AF har erfaring fra skole- og utdanningspolitisk arbeid og forsker på ulike former for musikkpraksis i kunstfaglig og flerfaglig opplæring.

09.40-10.00 **Kartlegging av den helsefremjande og førebyggjande verknaden av kulturelle verkemiddel – kva kan Kulturskulen bidra med?**

Ole Jakob Nedrebø, Hyllestad og Fjaler kulturskule

Sted: Rom 139

Sammendrag: Kulturskulen i skjæringspunktet mellom tradisjonell drift, ressursenterteninga og folkehelseomgrepet i samhandlingsreforma. Hyllestad kommune ynskjer å kartlegge den helsefremjande og førebyggjande verknaden av kulturelle verkemiddel, med fokus på å finne ut om ei brei satsing på kulturaktivitet generelt og kulturskule spesielt har ein innverknad på den lokale folkehelsa. Ved Ole Jakob Nedrebø, rektor Hyllestad og Fjaler kulturskule, og styreleiar for Norsk kulturskuleråd Sogn og Fjordane.

Biografi: Ole Jakob Nedrebø, 47 år, gift med Grete og har 3 barn i alderen 13 – 18 år. Busett på heimgarden på Straumsnes i Fjaler, kulturskulerektor for Hyllestad og Fjaler sidan 1997. Jobba i Vardø 1991 - 97. Utdanna musikk lærar, tubaist og dirigent frå Bergen Lærarhøgskule og Griegakademiet. Har og sidan 2000 drive mjølke- og kjøttproduksjon på heimgarden, no i samdrift.

Nettverk for kulturskolerelatert forskning

Nettverkskonferanse 7. - 8. mars 2013 Norges musikkhøgskole

10.00-10.20 **OASE - Om kulturskoleutvikling og lokal forankring av Den kulturelle skolesekken; et samarbeidsprosjekt mellom grunnskole, kulturskole og musikk lærerutdanning**

Signe Kalsnes, Norges musikkhøgskole

Sted: Rom 139

Sammendrag: **OASE** er et kulturskole- utviklingsprosjekt som omfatter samarbeid mellom kulturskolene og grunnskoler i en rekke kommuner og studenter i musikk lærerutdanning. **Oase** er også betegnelsen på de kunstneriske møtene - verkstedene, forestillingene og konsertene - som ble til i samarbeid mellom grunnskolens og kulturskolens lærere og elever og musikk lærerstudentene. OASE har hatt fokus på musikk- og kunstformidling *til og med* barn og ungdom i grunnskolen – i tråd med målsettingene for Den kulturelle skolesekken. Det er den aktive, involverte og medskapende eleven, og den utøvende kulturskolelæreren som har stått i sentrum for OASE.

Med utgangspunkt i OASE som case, er det gjennomført en studie i form av en spørreundersøkelse til alle studentene som har medvirket i OASE. Studien har et kombinert utdannings- og kulturpolitisk perspektiv, og fokuserer på studenters utvikling av musikk lærer-identitet og profesjonsforståelse i spennet mellom undervisning i grunnskole og kulturskole og utøving og formidling av musikk til barn og ungdom.

Biografi: Signe Kalsnes er førstelektor i pedagogikk og musikkformidling. Hennes faglige interessefelt er lærerutdanning, kunstfaglig opplæring/ utdanning og musikkformidling til barn og unge. Hun har lang erfaring med fag- og utdanningspolitikk, bl.a. som mangeårig styreleder for Musikk i Skolen og nå som styreleder i SEF – Samarbeidsforum for estetiske fag. Kalsnes ledet læreplanarbeidet for musikkfaget i grunnskolen (K06), og var engasjert av Utdanningsdirektoratet til å utarbeide forslaget til nasjonal strategiplan for kunst og kultur i opplæringa (*Skapende læring – strategi for kunst og kultur i opplæringen 2007-2010*).

10.20-10.35 Pause

Nettverk for kulturskolerelatert forskning

Nettverkskonferanse 7. - 8. mars 2013 Norges musikkhøgskole

Talentutvikling (plenumpresentasjoner)

10.35-11.05 **Fra talentfullt barn til musiker – hva kan deltagelse på et talentutviklingsprogram bidra med?**

Ellen Stabell, Norges musikkhøgskole

Sted: Levinsalen

Sammendrag: Mange barn og unge er i dag elever på såkalte talentutviklingsprogram. Slike program tilbys i Norge både av de statlige høyere musikkutdanningsinstitusjonene og av Barratt Due Musikk institutt, i tillegg til at flere kulturskoler har et talentprogram for sine elever.

Det er tilsynelatende stor enighet rundt viktigheten av tidlig satsing. Det kan imidlertid være vanskelig å finne ut hvilke elever som bør ha plass på et slikt program. Hvordan avgjør vi hvem som har potensial til å bli veldig god på sitt instrument, og hvem som ikke har det? Hvilke kriterier legges til grunn når vi bedømmer om en elev er "talentfull" nok til en plass på programmet? Et annet spørsmål er hvordan et talentutviklingsprogram bør legges opp for å gi elevene optimale utviklingsmuligheter.

Jeg startet i høst på doktorgradsutdanningen ved NMH der jeg skal forske på talentutvikling, og mer spesifikt på hvordan deltagelse på talentutviklingsprogram kan bidra til elevenes utvikling av musikalsk kompetanse. Jeg vil i foredraget drøfte begreper som talent og talentutvikling, diskutere forholdet mellom talentutviklingsprogrammene og kulturskolene, og presentere doktorgradsprosjektet mitt.

Biografi: Ellen M. Stabell er doktorgradsstipendiat ved Norges musikkhøgskole innen seksjon for musikkpedagogikk og musikkterapi. Tidligere har hun tatt bachelor- og mastergrad i musikkpedagogikk ved NMH, der hun blant annet fordypet seg i klaverdidaktikk og skrev masteroppgave om mesterklassens læringspotensial. Ved siden av studier og jobb har hun i mange år vært pianolærer på ulike musikkskoler i Oslo-området.

11.05-11.35 **Evaluering av musikklassene på Majorstua skole – noen prinsipper og utfordringer**

Geir Johansen, Norges musikkhøgskole

Sted: Levinsalen

Sammendrag: Musikklassene på Majorstua skole i Oslo er et byomfattende talenttilbud for elever i grunnskolen i Oslo. Det har bakgrunn i rapporten *Tid for talent* (Norges musikkhøgskole, Barratt Dues musikk institutt og Norsk kulturskoleråd, 2008) og ble satt

Nettverk for kulturskolerelatert forskning

Nettverkskonferanse 7. - 8. mars 2013 Norges musikkhøgskole

i gang fra skoleåret 2011/12. Det faglige ansvaret ivaretas av Barratt Dues musikk institutt, Oslo kulturskole og Norges musikkhøgskole (NMH).

Denne typen utdanningstilbud er ikke akkurat veletablerte i Norge og aller minst innenfor rammene av grunnskolen. Følgelig reiser det seg mange spørsmål i forlengelsen av igangsettelsen: Hva er intensjonene med et slikt tilbud? Er prioriteringen av talent i konflikt med grunnskolens allmenndannende formål eller hvordan kan disse to hensyn møtes? Hvordan følger skolen opp tilbudets intensjoner i organisering, læreplanarbeid og undervisningens innhold?

For å belyse slike spørsmål på en systematisk måte ble det inngått en institusjonsavtale mellom NMH, BDM, OKS og Majorstuaprojektet der NMHs del av ansvaret ble spesifisert som å gjennomføre en forskningsmessig evaluering som kan følge arbeidet. Dette framlegget vil presentere studien og gå nærmere inn på utfordringer, prinsipper og evalueringskriterier.

Biografi: Geir Johansen er professor i musikkpedagogikk ved Norges musikkhøgskole og Ph.D. med en avhandling om forholdet mellom musikkfag, lærer og læreplan når en ny læreplan tas i bruk. I tillegg har han arbeidet med studier av utdanningskvalitet i høyere musikkutdanning og ledet et forskningsprosjekt om musikk lærerutdanning. Samtidig med den pågående evalueringsstudien arbeider han med en Nordisk studie av undervisningstradisjoner i instrumental- og klasseromsdidaktikk.

Han har publisert en rekke artikler og bokkapitler i norske og internasjonale tidsskrift og forlag.

Geir Johansen har arbeidet som grunnskolelærer og pedagogisk veileder i musikk, øvingslærer, kulturskolelærer og korpsdirigent i tillegg til foreleser i musikkpedagogikk på alle nivå i høyere musikkutdanning.

11.35-11.50	Kommentar, diskusjon. <i>Moderator: Knut Øverland</i>	Sted: Levinsalen
11.50-12.50	Plenumsdebatt. Diskusjon, oppsummering, avslutning	Sted: Levinsalen
12.50-13.45	Lunsj	Sted: Rom 139